

Vec C-103/24

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

7. február 2024

Vnútroštátny súd:

Sąd Najwyższy

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

11. január 2024

Navrhovateľ:

X.Y.

PRACOVNÝ DOKUMENT

Predmet konania

Žiadosť obhajcu sudcu okresného súdu vo veci preskúmania splnenia požiadaviek nezávislosti a nestrannosti sudcom Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) vymenovaným do rozhodovacieho zloženia na prejednanie disciplinárnej veci týkajúcej sa sudcu všeobecného súdu

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Zlučiteľnosť testu nezávislosti a nestrannosti sudcu stanoveného vnútroštátnym právom s právom Únie, najmä s článkom 19 ods. 1 druhým pododsekom ZEÚ v spojení s článkom 47 prvým a druhým odsekom Charty základných práv Európskej únie – prejudiciálne otázky podané podľa článku 267 ZFEÚ

Prejudiciálne otázky

I. Má sa článok 19 ods. 1 druhý pododsek Zmluvy o Európskej únii v spojení s článkom 47 [prvý a druhý odsek] Charty základných práv Európskej únie vykladať v tom zmysle, že

1) vnútroštátny Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) v osobitnom konaní začatom stranou prostredníctvom návrhu na preskúmanie splnenia požiadaviek nezávislosti a nestrannosti sudcu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) vymenovaného do rozhodovacieho zloženia prejednávajúcej disciplinárnej veci týkajúcej sa sudcu všeobecného súdu, je povinný *ex officio* preskúmať, či rozhodovacie zloženie určené losovaním spomedzi všetkých sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) je tiež súdom “zriadeným zákonom”;

2) ak je návrh na preskúmanie splnenia požiadaviek nezávislosti a nestrannosti sudcom Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) založený na námietke, že tento sudca bol do tejto funkcie vymenovaný nezákonným postupom vymenovania (zásadnej povahy), a to v rozhodovacom zložení zloženom z piatich sudcov vylosovaných spomedzi všetkých sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), nemôže zahŕňať sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ktorí boli vymenovaní v tom istom nezákonnom postupe vymenovania, pretože takéto zloženie Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) nemožno považovať za nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom[?]

- v prípade kladnej odpovede na otázku uvedenú v bode I ods. 2):

II. Má na nezákonné zloženie celého rozhodovacieho zloženia vo veci, ktorá sa týka preskúmania dodržiavania požiadaviek nezávislosti a nestrannosti sudcu Najvyššieho súdu, v kontexte článku 19 ods. 1 druhého pododseku Zmluvy o Európskej únii a článku 47 [prvý a druhý odsek] Charty základných práv

Európskej únie vplyv skutočnosť, že v päťčlennom rozhodovacom zložení boli len dvaja sudcovia vymenovaní nezákonným postupom vymenovania (zásadnej povahy) za sudcu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), [teda] či je v takomto prípade napriek tomu možné pokračovať v konaní a vydať rozhodnutie, ak vo vzťahu k väčšine členov určeného rozhodovacieho zloženia nevzniká problém nezákonnosti ich vymenovania za sudcu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)?

- v prípade, že odpoveď na otázku uvedenú v bode II bude taká, že ak sa v päťčlennom rozhodovacom zložení podľa vnútroštátneho práva nachádzajú dvaja alebo dokonca jeden nezákonne vymenovaný sudca Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), takýto súd nie je súdom v zmysle článku 19 ods. 1 druhého pododseku Zmluvy o Európskej únii a článku 47 Charty základných práv Európskej únie; keďže nezákonnosť postupu vymenovania je zásadnej povahy?

III. S cieľom zabezpečiť stranám právo na prerokovanie veci v primeranej lehote súdom v zmysle článku 19 ods. 1 druhého pododseku Zmluvy o Európskej únii a článku 47 Charty základných práv Európskej únie, je prípustné, aby návrh na preskúmanie, či sudca Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) (určený na prejednanie disciplinárnej veci týkajúcej sa sudcu všeobecného súdu) spĺňa požiadavky nezávislosti a nestrannosti, prejednal súd v jednočlennom zložení v osobe sudcu spravodajcu, u ktorého nie je zistená nezákonnosť postupu vymenovania za sudcu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd), ako návrh na vylúčenie sudcu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) na základe všeobecných zásad?

Relevantné právne predpisy Európskej Únie

Zmluva o Európskej únii, článok 4 ods. 3, článok 6 ods. 1, článok 19 ods. 1 druhý pododsek;

Zmluva o fungovaní Európskej únie, článok 2 ods. 1 a 2, článok 267

Charta základných práv, článok 47, prvý a druhý odsek;

Judikatúra Súdneho dvora Európskej únie

Rozsudok z 19. novembra 2019, A. K. a i. (Nezávislosť disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu), C-585/18, C-624/18 a C-625/18, EU:C:2019:982 (ďalej len „rozsudok A. K.“);

Rozsudok z 29. marca 2022, Getin Noble Bank, C-132/20, EU:C:2022:235;

Rozsudok z 21. decembra 2023, Krajowa Rada Sądownictwa (Zotrvanie v sudcovskej funkcii), C-718/21, EU:C:2023:1015;

Rozsudok z 1. júla 2008, Chronopost a La Poste/UFEX a i., C-341/06 P a C-342/06 P, EU:C:2008:375.

Rozsudok z 24. júna 2019, Poplawski, C-573/17, EU:C:2019:530;

Rozsudok z 29. júla 2019, Torubarov, C-556/17, EU:C:2019:626;

Rozsudok z 22. mája 2003, Connect Austria, C-462/99, EU:C:2003:297;

Rozsudok z 2. júna 2005, Koppensteiner, C-15/04, EU:C:2005:345;

Rozsudok zo 6. októbra 2021, W. Ž. (Senát Najvyššieho súdu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné – Vymenovanie) C-487/19, EU:C:2021:798;

Rozsudok z 21. decembra 2023, Krajowa Rada Sądownictwa (Zotrvanie v sudcovskej funkcii), C-718/21, EU:C:2023:1015;

Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva

Rozsudok z 22. júla 2021, Reczkowicz/Poľsko;

Rozsudok z 3. februára 2022, č. 1469/20, Advance Pharma sp. z o.o./Poľsko;

Rozsudok z 1. decembra 2020, č. 26374/18, G. Astradsson/Island;

Rozsudok z 21. júna 2011, Fruni/Slovensko;

Rozsudok zo 6. novembra 2018, Ramos Nunes de Calvarho e SA/Portugalsko;

Rozsudok zo 7. mája 2021, č. 4907/18, Xero Flor sp. z o.o. so sídlom v Poľsku/Poľsko;

Rozsudok z 8. novembra 2021, č. 49868/19 a 57511/19, Dolińska-Ficek a Ozimek/Poľsko;

Relevantné vnútroštátne predpisy

Ústava Poľskej republiky, článok 45 ods. 1

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (zákon z 8. decembra 2017 o Najvyššom súde), článok 10 ods. 1, článok 29 ods. 4, 5, 6, 8, 9, 10, 15, 17, 18, 21, 24, článok 22a ods.1, článok 26 ods. 2, 3, 4, článok 73 ods. 1;

Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (zákon z 27. júla 2001 o organizácii všeobecných súdov), článok 128;

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (zákon zo 6. júna 1997 Trestný poriadok), článok 30 ods. 1 a 2, článok 41 ods. 1m, článok 42 ods. 1, článok 534 ods. 1 a 2.

Krátky opis skutkového stavu a konania

- 1 Zákonom z 9. júna 2022, ktorý nadobudol účinnosť 15. júla 2022, bol opäť zmenený zákon z 8. decembra 2017 o Najvyššom súde (ďalej len „u.S.N.“). Bola ním stanovená možnosť, aby dotknutá strana alebo účastník konania pred Sąd Najwyższy (Najvyšší súd, Poľsko) požiadal o preskúmanie splnenia požiadaviek nezávislosti a nestrannosti konkrétneho sudcu vymenovaného do rozhodovacieho zloženia, pričom článok 29 ods. 4 u.S.N. stanovuje, že okolnosti spojené s vymenovaním sudcu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) nemôžu byť výlučným dôvodom na napadnutie rozhodnutia vydaného za účasti tohto sudcu alebo na spochybnenie jeho nezávislosti a nestrannosti. Podľa článku 29 ods. 5 u.S.N. je prípustné preskúmať splnenie požiadaviek nezávislosti a nestrannosti sudcu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) vzhľadom na okolnosti spojené s jeho vymenovaním a jeho správaním po vymenovaní, na návrh oprávnenej strany [t. j. strany alebo účastníka konania pred Sąd Najwyższy (Najvyšší súd)], ak to za okolností danej veci môže viesť k porušeniu štandardu nezávislosti alebo nestrannosti, ktoré má vplyv na výsledok veci vzhľadom na okolnosti týkajúce sa oprávnenej strany a povahy veci. Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) prejedná návrh na neverejnom zasadnutí v rozhodovacom zložení z piatich sudcov, ktorí boli vylosovaní spomedzi všetkých sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) po vypočítaní sudcu, ktorého sa návrh týka, pokiaľ vypočítanie nie je nemožné alebo príliš ťažké. Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) po vyhovení návrhu vylúči sudcu z prejednávania veci. Vylúčenie sudcu z účasti na konkrétnej veci nemôže byť dôvodom na vylúčenie tohto sudcu v iných veciach prejednávaných za jeho účasti. Proti uzneseniu vydanému po preskúmaní návrhu možno podať odvolanie na Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) v rozhodovacom zložení pozostávajúcom zo siedmich sudcov vylosovaných spomedzi všetkých sudcov Sąd Najwyższy (Najvyšší súd).
- 2 Obhajca sudcu Sąd Rejonowy w P. X. Y., v súvislosti s disciplinárnym konaním začatým uznesením na Zastępcu Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym w P. (disciplinárny ombudsman pri Okresnom súde v P.) z 12. augusta 2020, a vedeným Izba Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego (Senát Najvyššieho súdu pre disciplinárnu zodpovednosť) podal návrh na určenie existencie podmienok uvedených v článku 29 ods. 5 u.S.N., v ktorom žiadal preskúmať splnenie požiadaviek nezávislosti a nestrannosti sudcom Najvyššieho súdu K.B. a jeho vylúčenie z prejednávania disciplinárnej veci týkajúcej sa sudcu X.Y.
- 3 V odôvodnení tohto návrhu sa uvádzalo, že sudca SN K.B. bol rozhodnutím prezidenta republiky z 23. mája 2022 vymenovaný do funkcie sudcu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) na základe predchádzajúceho návrhu na vymenovanie obsiahnutého v uznesení Krajowa Rada Sądownictwa (Štátna súdna rada, ďalej len „KRS“) vypracovaného na základe postupu stanoveného ustanoveniami zákona z 8. decembra 2017, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o Štátnej súdnej rade a niektoré ďalšie zákony (ďalej len „novela zákona z 8. decembra 2017“), a že rozhodnutím prezidenta republiky zo 17. septembra 2022 bol vymenovaný za sudcu Izba Odpowiedzialności Zawodowej Sądu Najwyższego (Senát

Najvyššieho súdu pre disciplinárnu zodpovednosť). Nezákonnosť vytvorenia zloženia KRS, ktorá má vplyv na zákonnosť postupu vymenovania sudcov, potvrdili vo viacerých rozhodnutiach Súdny dvor Európskej únie a Sąd Najwyższy (Najvyšší súd).

- 4 Do päťčlenného zloženia rozhodujúceho vo veci tzv. testu nezávislosti a nestrannosti boli vylosovaní sudcovia C. W. a B. Z., ktorí boli tiež vymenovaní do funkcie sudcu Sąd Najwyższy (Najvyšší súd) na návrh KRS zriadenej v súlade s postupom stanoveným novelou zákona z 8. decembra 2017.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu

- 5 Prejednávaná vec sa od vecí I ZB 73/22 (C-96/24) a I ZB 81/23 (C-112/24) líši tým, že v nej nebol podaný návrh na vylúčenie sudcov C. W. a B. Z. z rozhodovania, keďže v uvedených veciach tohto typu boli už takéto návrhy zamietnuté a to sudcami, ktorých sa týkala nezákonnosť postupu vymenovania v súvislosti s udelením ich odporúčaní KRS vytvorenou na základe ustanovení novely zákona z 8. decembra 2017. Preto sa zdá byť bezpredmetné začať incidenčné konanie o vylúčení nezákonne vymenovaných sudcov.
- 6 Vo zvyšnej časti sú dôvody návrhu z veľkej časti zhodné a sčasti podobné dôvodom návrhu na začatie prejudiciálneho konania vo veci C-96/24.